

Lokala strålskyddsregler, CT

Syfte

Att skapa och upprätthålla ett gott strålskydd för patienter som undersöks och personal som arbetar i CT-undersökningsrum.

Ansvar

Verksamhetschefen och/eller första linjens chef ansvarar för att instruktionen följs och är känd i verksamheten.

Implementering

Röntgenutrustningen får endast användas av den som genomgått handhavandeutbildning för utrustningen samt teoretisk och praktisk strålskyddsutbildning. Dessa lokala strålskyddsregler skall finnas elektroniskt tillgängliga vid samtliga berörda behandlingsrum. Samtlig berörd personal skall ha tagit del av dessa regler.

Att tänka på för att minimera strålbeklastningen

- All personal som befinner sig inne i rummet under pågående undersökning skall bära strålskyddsförkläde eller befinna sig bakom en adekvat strålskärm. Strålskyddshalskrage bör bäras av läkare vid CT-genomlysning samt även av annan personal som under längre perioder befinner sig i direkt närhet av patienten.
  - Stå inte närmare den del av patienten som bestrålas än nödvändigt. Personal som inte måste stå omedelbart bredvid detta område skall stå så långt ifrån som möjligt.
  - Utnyttja patienten och eventuell annan personal som måste stå närmare som strålskydd. Stå om möjligt vid kortsidan av CT-gantryt, där är stråldosbidraget som lägst.
  - Planera arbetet så att stråldosen till patienten blir så låg som möjligt. Tänk på att mängden sekundärstrålning, som ger strålbeklastning till personalen, är proportionell mot stråldosen till patienten.
  - Personal som bär personlig dosimeter skall bära denna under strålskyddsförklädet i brösthöjd.
- Patienter skall inte täckas med lösa strålskydd. Undantag är gravida där strålskydd får användas i undantagsfall, så länge de placeras utanför primärfältet, se dokumentet "*Rutin vid undersökning av gravida och kvinnor i fertil ålder*" i Strålskyddshandboken.
- Gonadskydd skall inte användas vid CT-undersökningar, p.g.a. att gonadskyddet kan påverka exponeringsautomatiken och försämrade bildkvaliteten samt förändra patientens placering på britsen när skyddet tas på.
- Scanlängden skall anpassas till undersökningen. Använd inte längre scanlängd än vad som behövs.
- Särskilt noggrann strålhygien måste iakttagas vid undersökning av barn och gravida, angående barn se dokumentet "*Patientstrålskydd för vuxna och barn*" i Strålskyddshandboken.

Andra personer än direkt berörd personal

Medföljande (t.ex. sjukvårdspersonal från annan avdelning eller anhörig) och eventuell tolk skall uppehålla sig utanför röntgenrummet såvida de inte har en viktig uppgift nära patienten (övervakning, m.m.). Information som behöver ges via tolk skall, när så är möjligt, förmedlas före röntgenundersökning eller behandling.

Medföljande som vistas i röntgenrummet under genomlysning eller exponering skall informeras om strålningsrisker och hur de minimerar dessa, samt bära strålskyddsförkläde. Se dokumentet *"Strålskydd för medföljande personal och anhöriga"* i Strålskyddshandboken.

Personer under 18 år får ej uppehålla sig i röntgenrum under exponering eller genomlysning, såvida de inte genomgår utbildning inom röntgenområdet och är 16 år eller äldre.

Lokalvårdare får arbeta i skyddat område först efter särskilda anvisningar.

Tillbud

Tillbud som innebär att någon erhållit högre stråldos än vad som är att betrakta som normalt med hänsyn till undersökning/behandling skall snarast anmälas i Regions Skånes avvikelssystem. Vid anmälan skall rutan "Strålskyddsrelaterad händelse" kryssas i.

Även tillbud som inte inneburit högre strålbekastning, men där risk föreligger för ett framtida upprepande av tillbudet och då kanske med förhöjd strålbekastning som följd, skall anmälas i avvikelssystemet.

Ändringshistorik

Datum	Version	Ändring/tillägg	Utfört av
2020-08-28	1.0	Nytt dokument	Veronica Fransson